

Razglednic z ljubezenskimi motivi niso kupovali le vojaki, čeprav so bili ravno oni največji potrošniki teh dobrin, temveč tudi civilno prebivalstvo. Za raziskovalce je še posebej zanimivo, da so se zaloge teh "kičastih" razglednic v nekaterih trafikah po Sloveniji ohranile vse do danes. Temu je po eni strani najverjetneje botrovala nekdanja izredno velika produkcija z velikimi zalogami ter po drugi strani presenetljivo pomanjkanje novih podobnih razglednic.

V devetdesetih letih zasledimo serijo "sodobnih" slovenskih razglednic z ljubezensko ikonografijo, ki se od nekdanjih razlikujejo le po boljšem tisku in grafičnih kulisah s srčki ali zvezdicami, barvnim robom okoli fotografije ...

Predvsem v zadnjih letih smo lahko pričali veliki "piratski" produkciji razglednic, katerih osnova je umetniška in dokumentarna fotografija. Fotografski objektiv najpogosteje beležijo fatalne poglede med moškim in žensko, strastne poljube ali priprave na poljub, pogosto pa je v središču fotografovega interesa svet otrok, ki želi posnemati odrasle. Predmet teh razglednic postajajo tudi atributi ljubezni, erotike, ženskosti (žensko oprsje zamenjajo velike melone ipd.).

Kljub vsemu ostaja pomislek, zakaj je slovenska založniška in samozaložniška produkcija ravno na področju kvalitetnih ljubezenskih in erotičnih razglednic tako skromna in to ob dejstvu, da imamo veliko število kvalitetnih fotografov, ki se ukvarjajo s tovrstno tematiko. Ilustrativnost primera nam lahko potrjuje domnevo, da je razgledničarstvo z ljubezenskimi /erotičnimi fotografskimi motivi predmet marginalne kulture in ekonomije.

Tudi takšna, na videz zelo banalna tematika, je lahko izredno dober vir in predmet znanstvenega raziskovanja. Tovrstna produkcija na slovenskem trgu rapidno pojenjuje in naš desetletja zvest marginalni sopotnik ("kičasta" razglednica z ljubezensko motiviko) postaja rariteta, ki izginja tudi iz naše zavesti. Zato morajo muzeji kot institucije, ki se ukvarjajo z varovanjem in promocijo naše kulture, poskrbeti, da vsa ta dediščina, kakršna koli že je, ne potone popolnoma v pozabo.

KUSTOS V KS

TANJA ROŽENBERGAR

Ob besedi kustos ali kustodinja si preprost krajan po vsej verjetnosti predstavlja vse prej kaj drugega (npr. dinosavra ali kakšno drugo podobno pošast), kakor pa zavzetega varuha kulturne dediščine.

Tako varuh kulturne dediščine opazuje svet okoli sebe in v manjši vasi opazi staro, leseno oglasno tablo iz povojnega obdobja, z izrezanim znakom Triglava, petok-rako zvezdo in oznako OF na vrhu. Takšna tabla je danes na terenu zelo redka in

pomeni svojevrsten opomin na našo bližnjo zgodovino. Zaradi tega prav gotovo sodi v muzej - še toliko bolj, če zaprašena in razpadajoča visi na zidu še bolj razpadajoče in opuščene hiše. Očitno je, da so obema dnevi šteti. Zato kustos obvesti predstavnike krajevnih oblasti in potem čez čas, ko se kljub dogovarjanjem ničesar ne stori za zaščito te deske, ukrepa sam. V skladu s svojim poslanstvom reši razpadajočo tablo pred zobom časa in neogibno pogubo, ji nudi prvo pomoč in postavi na ogled. A glej šmenta!

Sledi grozilno pismo g. predsednika KS:

"Ogorčeni krajanji takoj in brezpogojno zahtevamo, da se na staro mesto vrne oglasna deska, katero ste sneli vi z še enim pomočnikom. Svet KS prevzema nalogo, da vas pismeno opozori na nezakonito dejanje ter možnost vrnitve navedenega predmeta brez kakršnihkoli posledic do navedenega roka. Po tem datumu pa bomo ogorčeni krajanji vložili prijavo službam pregona. Zato v izogib vsemu predlagamo, da storite kot je navedeno v pisnem opozorilu." (konec citata)

Problematična lesena oglasna tabla na razpadajoči hiši

Ustrahovani kustos zato nemudoma telefonsko pokliče g. predsednika KS in mu v skladu z razsvetlenskimi idejami kar se da pragmatično razloži situacijo in opravičuje svojo drznost. Konec koncev katastrofalno stanje deske ne kaže ravno častitljivega odnosa do *obravnavega objekta*, njegova primarna funkcija pa je

tudi že leta zanemarjena. G. predsednik to globoko razume, po vsej verjetnosti prikimava na drugi strani telefona, stvari so mu jasne že od vsega začetka. Problematični so "preprosti ljudje", saj je njim to najtežje razložiti in g. predsednika še zvečer, ko "gre po mleko" vsi sprašujejo le o tem. Da bo volk sit in koza cela, se nazadnje sporazumeta, da kustos v zameno pripelje novo oglasno desko.

To stori, vendar vse do danes nove oglasne deske ni videti nikjer. Le zakaj so bili ogorčeni krajanji tako ogorčeni?

UČILI SMO SE RAZISKOVATI

ABSTRACT

The purpose of the paper is to present the work of ethnologists at the International research camp in Obrov that lasted from 10th to 22nd of August 1992. The central part of the report presents different levels of a basis of the qualitative research. The survey also presents levels of a documentation which we dealt with to authenticate the Saint's day which is held every year on the 16th of August in Obrov. The author ends her report by presenting her own experiences of the interaction between an informer and a researcher and she also enumerates some methodical problems that appeared during the work at the camp.

Letos je od 10. do 22. avgusta v Obrovu potekal mednarodni raziskovalni tabor. Udeležili smo se ga etnologi in geografi. Etnologi smo dokumentirali in raziskali praznik Sv. Marije, ki ga v Obrovu imenujejo opasilo. Spraševali smo se, ali je opasilo še danes pomemben praznik in če je, zakaj ga vaščani ohranjajo ter na kakšen način. Posebej smo se posvetili metodološkemu problemu raziskovanja, predvsem narativnemu intervjuju.

Pod mentorstvom mag. Jurija Fikfaka smo spoznavali:

1. osnove kvalitativnega raziskovanja:

a) izbira intervjuvanca

Izbira informanta je odvisna od zahtev, ki si jih postavimo. Te pa so odvisne od našega zanimanja. Če nas zanimajo kulturni vzorci, ki določajo vedenje ljudi v vasi, potem bomo, na primer, izbrali generacijski kriterij.

b) narativni intervju

Za narativni intervju je značilno, da informantu postavimo uvodno ali prvo vprašanje, katerega vsebina je odvisna od kriterijev, zaradi katerih smo se odločili